

Oecumenisch Meditatief Avondgebed 14 februari 2024

Thema: Aswoensdag

Voorganger: Reint Jan Terbijhe

[Aanhef \(blz. 12\): Wees hier aanwezig](#)

Welkom

Opgegroeid in een traditioneel Nederlands Hervormd gezin werd er bij ons thuis, in de kerk en op de zondagschool geen aandacht besteed aan Aswoensdag en de vastentijd. Dat was iets voor die Rooms, waar je beter niet mee om kon gaan. Die verzuilde maatschappij begon gelukkig te veranderen.

Als jong gezin gingen wij vanaf 1977 jaarlijks een week naar Taizé. De boodschap van de broeders: *“Kijk niet naar wat je scheidt maar naar dat wat verbindt”* leerde mij steeds meer oecumenisch te denken. Meedoen met mijn kinderen, verkleed als indiaantjes in de tipi's, aan de carnavalsoptocht van de Kuilenburgse Blauwlappen is daarvan het zichtbare bewijs.

Binnen ons avondgebed is de religieuze achtergrond herkenbaar maar niet van wezenlijk belang. Ik herinner mij hoe Jan Hulshof (katholiek priester) een keer voorging op 31 oktober met 'Hervorming dag' als thema. Dat ik als protestant nu 'Aswoensdag' als thema mag gebruiken zie ik als een steeds verdere wederzijdse acceptatie van elkaars opvattingen en van elkaar. Juist die verschillende achtergronden zorgt voor verrijking en houdt onze groep al meer dan 30 jaar levendig.

[Lied nr. 122: En todo amar](#)

In alles God liefhebben

Inleiding

Aswoensdag ontstond uit de praktijk van de openbare boete: wie een zware zonde begaan had werd een boetekleed aangetrokken en met as bestrooid. Deze gebruiken waren al bekend in het Oude Testament en zelfs in het heidendom. As werd gezien als uitdrukking van droefheid, vergankelijkheid, boete, maar ook van bekering en vernieuwing.

Tegen het einde van het eerste millennium begonnen steeds meer gelovigen, bewust van hun eigen zondigheid, zich met as te bestrooien en werd asoplegging voor alle gelovigen algemeen. Aanvankelijk werden bij de mannen de as op het hoofd gestrooid en bij de vrouwen een kruis op het voorhoofd getekend. In de twaalfde eeuw werd vanuit Rome voorgeschreven dat de as afkomstig moest zijn van de verbrande gewijde palmtakjes van het vorige jaar. Volgens de officiële RK leer wijdt de priester de as en bestrooit de priester gelovigen met de woorden 'Gedenk mens dat gij van stof zijt en tot stof van de aarde wederkeert' De as die op zich al een heel diepe symbolische betekenis heeft, wordt sinds de twaalfde eeuw in de vorm van een kruisje aangebracht. Dit kruisje staat symbool voor de kern van het christelijk geloof: niet de dood heeft het laatste woord, maar wel het goede, de verrijzenis, het leven!

Bij het verbranden van de palmtakjes van het vorige jaar legt de priester de nadruk op het kwade in het leven van de gelovige (= zondigheid) dat moet worden verbrand. Dat is de bekering (= anders leven) waartoe christenen telkens worden uitgenodigd. Tijdens een Aswoensdag-viering

staan we stil bij de dood en het verkeerde om vervolgens aandacht te hebben voor de kans om nieuw leven (= vruchtbaarheid) op te bouwen.

Jan Hulshof heeft in ons avondgebed op 1 maart 2017 de Aswoensdag viering weer teruggebracht naar het oorspronkelijke strooien van as over je hoofd; iets wat ieder voor zich of voor de ander mag doen.

[Lied nr. 86: Beati voi poveri](#)

Gelukkig wie nederig zijn

Bijbellezing uit Daniël 3

Het Babylonische rijk kreeg een nieuwe koning Darius. Toen Darius één jaar koning was dacht de profeet Daniël na over wat hij gelezen had in de Heilige Boeken waarin stond dat er zeventig jaar geen mensen in Jeruzalem konden wonen. Daniël was daar erg verdrietig over. Hij trok rouwkleren aan en gooide zand over zijn hoofd. Hij wilde niet eten en drinken en begon te bidden tot God.

Uitnodiging

Ik nodig jullie uit om, na elkaar, as van verbrande palmtakjes van vorig jaar over je hoofd te strooien of er een kruisje mee te zetten. Je kunt daarbij stilstaan dat we elke dag (dus ook nu!) de kans krijgen het verkeerde, het negatieve achter ons te laten en het goede het positieve te gaan doen.

Ondertussen zingt het King's College jongenskoor: Miserere Mei van Gregoria Allegri een lied dat vanaf 1630 wordt opgevoerd in de Sixtijnse kapel.

Miserere Mei van Gregoria Allegri

Tekst:

Heb medelijden met mij, o God: naar Uw grote goedheid.

Doe mijn overtredingen weg, overeenkomstig de veelheid van Uw barmhartigheden.

Was mij grondig van mijn goddeloosheid en reinig mij van mijn zonde.

Want ik erken mijn fouten: en mijn zonde staat mij altijd voor ogen.

Alleen tegen U heb ik gezondigd en dit kwaad in uw ogen gedaan: opdat U gerechtvaardigd zou worden in Uw woorden, en duidelijk zou zijn wanneer U geoordeeld wordt.

Zie, ik ben in goddeloosheid gevormd; en in zonde heeft mijn moeder mij ontvangen.

Maar zie, Gij verlangt waarheid in de innerlijke delen: en zult mij wijsheid in het geheim doen begrijpen.

Gij zult mij reinigen met hysop, en ik zal rein zijn; Gij zult mij wassen, en ik zal witter zijn dan sneeuw.

Gij zult mij vreugde en blijdschap laten horen, zodat de botten die Gij gebroken hebt zich mogen verheugen. Keer uw aangezicht af van mijn zonden en doe al mijn wandaden uit.

Maak mij een rein hart, o God, en vernieuw een juiste geest in mij.

Werp mij niet weg van Uw aanwezigheid en neem Uw Heilige Geest niet van mij weg.
O geef mij opnieuw de troost van Uw hulp: en steun mij met Uw vrije Geest.
Dan zal ik de goddelozen Uw wegen leren, en zondaars zullen zich tot U bekeren.
Verlos mij van bloedschuld, o God, Gij die de God van mijn gezondheid zijt; en mijn tong zal zingen van Uw gerechtigheid. Gij zult mijn lippen openen, Heer, en mijn mond zal Uw lof tonen.
Want Gij verlangt geen offer, anders zou ik het U geven; maar Gij scheidt geen behagen in brandoffers.
Het offer van God is een verontruste geest: een gebroken en berouwvol hart, o God, zult Gij niet verachten.
O wees gunstig en genadig jegens Sion: bouw Gij de muren van Jeruzalem.
Dan zult Gij blij zijn met het offer van gerechtigheid, met de brandoffers en offeranden; dan zullen zij jonge stieren op Uw altaar offeren.

Stilte

Voorbeden met als [acclamatie nr. 74: Kyrie](#)

[Lied nr. 119: Cantarei ao Senhor](#)
Ik zal zingen de Heer

Avondgroet

[Slotlied nr. 20: Laudate Dominum](#)
Looft de Heer